

Kalandparkok és kötélpályák biztonsági követelményei

A 2020. 11. 30-án hatályba lépett, 24/2020. (VII. 3.) ITM számú kormányrendelet szabályozza az egyes szórakoztatási célú berendezések, létesítmények és ideiglenes szerkezetek, valamint szórakozási célú sporteszközök tervezését, gyártását, kivitelezését, az üzemeltető feladatait, valamint az időszakos műszaki vizsgálatot. Új követelményeket támaszt felújítással kapcsolatban is.

KÉRJÜK OLVASSA EL FIGYELMESEN A NEVEZETT RENDELETET, VALAMINT ANNAK ÉRTELMEBEN A KÖVETKEZŐ BIZTONSÁGI INTÉZKEDÉSEK ELVÉGZÉSÉT KÉRJÜK MINDEN JELENLEG ÉRVÉNYES MEGFELELŐSÉGI TANÚSÍTVÁNNYAL RENDELKEZŐ KALANDPARK ÉS KÖTÉLPÁLYA ÜZEMELTETŐTŐL.

KIVONAT A 24/2020. (VII. 3.) ITM SZÁMÚ KORMÁNYRENDELETBŐL:

1. ÚJ KALANDPARK LÉTESÍTÉSE ESETÉN A GYÁRTÓRA VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK:

- 6. § (1) Gyártó és kivitelező csak **tanúsított minőségirányítási rendszerrel rendelkező gazdasági szereplő lehet (ISO 9001),** aki a felhasznált anyagok műszaki jellemzőit hitelesen igazolja.
- (2) Az I. veszélyességi osztályba tartozó acélszerkezetek gyártójának rendelkeznie kell **tanúsított üzemi gyártásellenőrzési rendszerrel és hegesztőüzemi tanúsítvánnyal (EN 1090).**

2. A 10 ÉV ÉLETTARTAMOT MEGHALADÓ SZÓRAKOZTATÁSI CÉLÚ BERENDEZÉS, LÉTESÍTMÉNY ESETÉN TERVEZETLEN TELJES KÖRŰ FELÚJÍTÁST KELL VÉGEZNI:

„9. A szórakoztatási célú berendezés, létesítmény teljes körű felújítása

17. § (1) A 10 év élettartamot meghaladó szórakoztatási célú berendezés, létesítmény esetén tervezetten teljes körű felújítást kell végezni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti felújítást követően a kijelölt szervezet a berendezésen, létesítményen üzembe helyezést megelőző eljárást folytat le.

(3) Az (1) bekezdés szerinti felújítást követően az I. veszélyességi osztályú, szórakoztatási célú berendezés, létesítmény esetén az üzemeltetőnek pótolnia kell és a kijelölt szervezetnek át kell adnia a kiviteli tervdokumentáció és gépkönyv esetlegesen hiányzó elemeit, az üzemeltető által elkészített kockázatelemzést.”

„3. A tervezéssel kapcsolatos követelmények

3. § (1) A szórakoztatási célú berendezést, létesítményt, ideiglenes szerkezetet, szórakozási célú sporteszközt úgy kell tervezni, kialakítani, hogy rendeltetésszerű használat esetén ne veszélyeztesse a személyek életét, testi épségét, egészségét és a vagyonbiztonságot.

(2) Ha a szórakoztatási célú berendezést, létesítményt, ideiglenes szerkezetet, szórakozási célú sporteszközt a vonatkozó nemzeti műszaki szabványban, műszaki előírásban meghatározott speciális tervezési és gyártási követelmények szerint gyártották és annak megfelelően üzemeltetik, azt úgy kell tekinteni, hogy megfelel az e rendelet szerinti alapvető biztonsági követelményeknek.

4. § (1) A tervező feladata a szórakoztatási célú berendezés, létesítmény, ideiglenes szerkezet, szórakozási célú sporteszköz

a) tervezett élettartamának meghatározása,

b) biztonságos szállításához, szereléséhez, karbantartásához, vizsgálatához és üzemeltetéséhez szükséges előírásokat tartalmazó dokumentumok elkészítése,

c) szétszedett állapotban történő vizsgálata során vizsgálandó fődarabok és kapcsolatok meghatározása,

d) a részletes szakértői anyagvizsgálatok módjának meghatározása,

e) vizsgálati jegyzőkönyvben foglaltak értékelése és

f) a szükséges javításokra vonatkozó javaslatok elkészítése.

(2) Ha a szerkezet tervezője nem ismert vagy már nem elérhető, a felújítást szakirányú mérnök kamarai jogosultsággal rendelkező szakértő dolgozza ki. Ebben az esetben a szerkezet részletes, tervszintű felmérését is dokumentáltan, a felmérési terv összeállításával kell elvégezni.”

A 24/2020. (VII. 3.) ITM SZÁMÚ KORMÁNYRENDELET KÖVETELMÉNYEINEK TELJESÍTÉSÉHEZ A TECHNOTESTOR KFT A KÖVETKEZŐ GYAKORLATI TEENDŐKET ÍRJA ELŐ MINDEN ÜZEMELTETŐ SZÁMÁRA:

I. UTÓELLENŐRZÉS, BIZTONSÁGI KÖVETELMÉNYEK JELENLEG HATÁLYOS MEGFELELŐSÉGI TANÚSÍTVÁNYOK FENNTARTÁSÁHOZ (HATÁRIDŐ: 2021. MÁRCIUS 15 !):

Következő szezonnyitás előtt (2021. március 15-ig) kérjük elkészíteni az alábbi dokumentumokat, illetve a nevezett biztonsági követelmények teljesítését, vizsgálatok elvégzését a jelenleg hatályos megfelelőségi tanúsítványok fenntartásának érdekében. Ezek elvégzése után, **kérjük kitölteni, aláírni és részünkre emailben (info@technotestor.hu) visszaküldeni a csatolt nyilatkozatot a fenti követelmények teljesítéséről.**

ENNEK HIÁNYÁBAN A MEGFELELŐSÉGI TANÚSÍTVÁNY 2021. MÁRCIUS 15. NAPTÓL AUTOMATIKUSAN HATÁLYÁT VESZTI!

A PÁLYA AZ ALÁBBI FELTÉTELEK TELJESÜLÉSÉIG NEM ÜZEMELTETHETŐ:

DOKUMENTUMOK:

- Pontos, valóságnak megfelelő pályarajzok, amin minden kötélzet fel van tüntetve (kikötések is),
 - Statikai tervdokumentáció a teljes pályarendszere, jelenlegi állapotnak megfelelően.
- Amennyiben az eredeti kalandpályára vonatkozó statikai számításokkal, pályarajzokkal rendelkezik, úgy csak a módosított/új pályaszakaszokra szükséges elkészíttetni a kiegészítő számításokat. Statikai tervdokumentációk esetén a tervezői jogosultságok feltüntetése kötelező. Jogosultság nélküli tervezőktől származó dokumentumokat nem fogadunk el.
- A statikai tervdokumentációknak igazolniuk kell a fák állékonyságát is. Bármilyen módosítás esetén azonos módon kell eljárni, azaz a módosításról a TechnoTestor Kft-t azonnal értesíteni kell!

BIZTONSÁGI KÖVETELMÉNYEK:

- Redundáns (dupla) biztonság érdekében kérjük további kikötés, kihorgonyzás (továbbiakban: „standolás”) kiépítését és ezeket a **pályarajzokon dokumentálni**.
A „standolás” kialakítása, az alábbi esetekben:
 1. A pályarendszer kezdő és végpontján lévő első fákat két irányban ki kell kötni a pálya kötélzetéhez képest 120, illetve 240 fokban elhelyezett acélsodronyokkal,
 2. A pályarendszer köztes szakaszán 120 fokon belül két csatlakozó kötélággal bekötött fa esetén egyszeres kikötés vektoriális eredővel ellentétes irányban,
 3. A pályarendszer köztes szakaszán 180 fokon belül három, vagy annál több csatlakozó kötélággal bekötött fa esetén, egyszeres kikötés vektoriális eredővel ellentétes irányban,
- A pályarajzokon fel kell tüntetni, a „standolásra” használt acélsodronyok pontos irányát és azok végpontjait, valamint azt, hogy mihez vannak rögzítve (másik fa, betonlap...stb.)
- Talajra rögzített „standolás” esetén alapozási tervdokumentáció és statikai tervdokumentáció bemutatása, kivitelezői nyilatkozat bemutatása szükséges,
- Fára történő „standolás” esetén (az acélsodronyt a másik fa tövéhez kell rögzíteni) statikai méretezés, kivitelezői nyilatkozat bemutatása szükséges,
- Telepített oszlopok esetén (legyen az bármilyen anyagú) alapozási tervdokumentáció, oszlopot tartó állványzat statikai tervdokumentáció, kivitelezői nyilatkozat bemutatása.
- Elhalt lombozatú fák pályaelemként nem használhatók,
- Levágott lombozatú fák pályaelemként nem használhatók,
- Bebetonozott mesterséges fa oszlopok a nem használhatók,
- Állványszerkezettel rendelkező mesterséges oszlopok, alapozási tervdokumentáció, a szerkezet statikai méretezése, kivitelezői nyilatkozat hiányában nem használhatók,
- Minden típusú fára vagy oszlopra - legyen az élő vagy mesterséges – szükséges a **következő tanúsításig érvényes favizsgálati jegyzőkönyv, aminek hiányában a pályák a továbbiakban nem használhatók. A favizsgálatot legalább 15 havonta el kell végezteni, de azonnali favizsgálat szükséges új elemek építésénél, módosításnál, vagy minden olyan történésnél, ami a biztonságot veszélyezteti, legyen az akár lombkorona csonkolása kiszáradás következtében, nagyobb mennyiségű lombozat levágása stb. Ezeket az eseteket a tanúsító szervezet felé is kötelesek jelenteni!** A favizsgáló a vizsgálat eredményét, hatályát, leírását az üzemeltetési napló „Üzemviteli részében” aláírásával igazolja.
- **Favizsgálók keresése:** <https://faapolok.hu/talaj-szakembert/>
A favizsgálati jegyzőkönyvnek nemcsak a pályaelemekre kell vonatkoznia, hanem a **pályarendszer közvetlen környezetében lévő fákra is**, melyek a pályarendszerre dőlve balesetet okozhatnak! Lehetséges dőlési pályákból következtetni kell a pálya érinthetőségére, a vizsgálatot az üzemeltetőnek ez alapján kell megrendelnie favizsgálat végzésére jogosult szervezettől. A **vizsgálatnak ki kell terjednie a gyökérzet állapotára is**, nemcsak a fa törzsére (keresztmetszeti vizsgálatára). Kétséges esetben azonnal el kell távolítani az akadályt az adott fáról és ki kell vágni a problémás fát.
A favizsgálati jegyzőkönyvben szereplő fákat, a helyszínen számozással, táblával kell ellátni, ami alapján egyértelműen beazonosíthatók.

SAKÁGI VIZSGÁLATOK KÖTELEZŐ ELVÉGEZTETÉSE, FELTÜNTETÉSE:

Az előírt szakági vizsgálatok elvégzése kötelező. Azok hiánya, hatályuknak lejártja, illetve korábban más kijelölt szervezet által tanúsított berendezés esetén, a szakági vizsgálatok a

TechnoTestor Kft által kiadott üzemeltetési naplóba való átvezetésének hiánya a megfelelőségi tanúsítvány azonnali hatályvesztését eredményezi.

Részlet az új üzemeltetési napló erre vonatkozó szekciójából, melyben feltüntetésre kerültek a szakági vizsgálatok:

Szakági ellenőrzések

A szakági ellenőrzést végző szervezet bejegyzése kötelező! Ezek hiánya, illetve hatályuk lejártá, a megfelelőségi tanúsítvány egyidejű hatályvesztését eredményezi!

- Az érintésvédelmi és szigetelési ellenállás szabványossági felülvizsgálatok.
- Gyártó/karbantartó által végzett felülvizsgálatok, karbantartások vagy felújítások bejegyzése
- Röntgen-mentes vizsgálatok: röntgen, ultrahangos vagy mágneses repedésvizsgálatok.
- Szemrevételezéses vizsgálatok.
- Favizsgálatok (műszeres vagy szemrevételezéses).
- Emelőgépek vizsgálatai
- Egyéb időszakos szakági vizsgálatok jegyzőkönyveinek adatai.

Az ellenőrzés fajtája	Jegyzőkönyv száma	Az ellenőrzést végezte, aláírás	Ellenőrzés dátuma	Ellenőrzés hatálya

II. A TANÚSÍTÁS KÉRELMEZÉSE:

A helyszíni vizsgálat kérelmezése honlapunkon (<https://www.technotestor.hu/uj-tanositasi-kerelem/>) keresztül történik. Helyszíni vizsgálat kérelmezésekor **KÖTELEZŐEN kérjük bemutatni az alábbi dokumentumokat:**

- Műszaki leírás (ismertetés) a kalandpark/kötélpálya egészéről és annak részeleimeiről,
- Pályák jelölése életkor feltüntetésével, egyidejű használók számával, egyéb korlátozásokkal (testtömeg, testmagasság...stb.),
- Kockázatelemzés,
- Mentési terv,
- Üzemeltetési leírás, használati útmutató, tájékoztató (minimális kezelői személyzet számának meghatározása),
- Karbantartási leírás (útmutató),
- Kivitelezői nyilatkozat, az MSZ EN 15567-1 8.2 szerinti minimális tartalommal,
- Kompetenciatáblázat, képzési napló,
- Személyi védőfelszerelések naplója (beazonosíthatóan követve az eszközöket),
- Bilincsek száma, minősítése és szerelési távolsága (kiosztása): Az „**MSZ EN 13411-5:2003+A1:2009 Acélsodronykötél-végek. Biztonság. 5. rész: U alakú szorítókengyel sodronykötélhez**” című szabvány 2009 óta rögzíti ezeket minden területen (ipar és szórakoztatóipar). Aki ilyen eszközöket használ, épít, karbantart, kérjük vásárolja meg az említett szabványt az [mszt.hu](https://www.mszt.hu) honlapon és a jövőben eszerint dolgozzon. A szabvány többek közt előírja:
 - o A minősítéssel nem rendelkező szorítóbilincsek bevizsgálását
 - o A személy biztosításban, a fák rögzítésében, kihorgonyzásában résztvevő acélsodronyok esetében kizárólag minősített bilincseket lehet használni. A minősített bilincseknek egyértelműen beazonosíthatónak kell lennie (DIN szám, színjelölés...stb.), illetve gyártói/szállítói megfelelőségi nyilatkozattal, vagy egyedileg bevizsgált termékek esetén vizsgálati jegyzőkönyvvel/dokumentációval kell rendelkezzen.

A2. táblázat: Meghúzási nyomatékok és szorítókengyelek száma		
A szorítókengyel névleges mérete	Meghúzási nyomaték Nm	A szorítókengyelek száma
5	2,0	3
6,5	3,5	3
8	6,0	4
10	9,0	4
12	20	4
14	33	4
16	49	4
19	68	4
22	107	5
26	147	5
30	212	6
34	296	6
40	363	6

Egyéb szerelésre, kialakításra vonatkozó előírások:

- Lejtős pályaszakaszok esetén köztes bilincsek felszerelése a biztosító kötéltre,
- Kötélpályákra fixen telepített futócsigák használatakor redundáns (duplán) biztosítás szükséges.

III. 10 ÉV ÉLETTARTAMOT MEGHALADÓ LÉTESÍTMÉNY ESETÉN:

1. FELÚJÍTÁSI TERV KÉSZÍTÉSE:

- A tervdokumentáció hiányzó részeinek pótlása: kockázatelemzés elkészítése, valamint a kockázatértékelésen alapuló használati korlátozások meghatározása, statika, üzemeltetési, kezelési, szerelési kézikönyv minden építési variációra, kapcsolási rajzok, stb. Ehhez szükséges, hogy a tervező részletesen áttanulmányozza az MSZ EN 13814 szabvány előírásait és eszerint egészítse ki a dokumentációt.
- Állapotfelmérés minden alkatrészre és szerkezeti egységre vonatkozóan.
- Az elvégzendő feladatok meghatározása minden alkatrészre és szerkezeti egységre vonatkozóan.
- A felújítás végrehajtásához szükséges tervek és ellenőrzési dokumentumok elkészítése.
- Tervezői nyilatkozat a felújítási tervre vonatkozóan.

2. FELÚJÍTÁS ELVÉGZÉSE (gyártás-szerelés):

- 24/2020. (VII. 3.) ITM rendelet értelmében: „Gyártó és kivitelező csak tanúsított minőségirányítási rendszerrel rendelkező gazdasági szereplő lehet (ISO 9000, ISO 9001).”
- A felújítási tervben rögzített feladatok elvégzése: alkatrészgyártás, részegység beszerzés, szerelés, üzemi próbák stb.
- Gyártóművi ellenőrzések dokumentálása, a felhasznált alapanyagok műszaki jellemzőinek hiteles igazolása.
- Kivitelezői nyilatkozat a felújításra vonatkozóan.

3. A BERENDEZÉS ÜZEMBE HELYEZÉSE az új berendezésekre vonatkozó előírások szerint.

IV. KALANDPARK ÉPÍTÉSÉVEL KAPCSOLATOS TOVÁBBI INFORMÁCIÓ A MEGFELELŐ IRÁNYÚ

KIKÖTÉSEKKEL, PÉLDÁKKAL: MSZ EN 1176-4:2017+AC:2019 Játszótéri eszközök és talajok. 4. rész: A kötélpályák kiegészítő biztonsági követelményei és vizsgálati módszerei